യോഗവാസിഷ്ഠഃ/പ്രകരണമ് 6
(നിർവാണപ്രകരണം ഉത്തരാർധം)/സർഗം 153

അന്യമുനിരുവാച .
ആവയോശ്ചരതോസ്തസ്മിന്വനേ ചിരതരം തപഃ .
മൃഗാനുസരണശ്രാന്തോ മൃഗവ്യാധ ഉപൈഷ്യതി .. 1
തം ത്വം സ്വഭാവപുണ്യാഭിഃ കഥാഭിർബോധയിഷ്യസി .
തപസ്തത്രൈവ വിപിനേ സ വിരക്തശ്ചരിഷ്യതി .. 2
തതസ്തപസ്-വിചര്യാണാ-മാത്മ+ജ്ഞാനബുഭുത്സയാ .
മധ്യേ സ സ്വപ്നജിജ്ഞാസുഃ പ്രക്ഷ്യതി സ്വപ്നസംകഥാമ് .. 3
കഥയിഷ്യസി തസ്മൈ ത്വമാത്മജ്ഞാനമഖണ്ഡിതമ് .
സ്വപ്നാഖ്യേന പ്രസങ്ഗേന സോഽതോ യോഗ്യോ ഭവിഷ്യതി .. 4
ഇത്യനേന പ്രകാരേണ ഗുരുസ്തസ്യ ഭവിഷ്യസി .
തേന താത മയോക്തോഽസി ഗിരാ വ്യാധഗുരോ ഇതി .. 5
ഇതി തേ സർവമാഖ്യാതം യഥായം സംസൃതിഭ്രമഃ .
യഥാഹം യാദൃശശ്ച ത്വമിഹ യത്തേ ഭവിഷ്യതി .. 6
ഇതി തേനാഹമുക്തഃ സന്വിസ്മയാകുലയാ ധിയാ .
തേന സാർധം വിമൃശ്യൈതത്പരം വിസ്മയമാഗതഃ .. 7
അഥ രാത്ര്യാം വ്യതീതായാം സ പ്രഭാതേ മഹാമുനിഃ .
തഥാ സംപൂജിതോ യേന തത്രൈവ രതിമാപ്തവാൻ .. 8
അനന്തരം ഗൃഹേ തസ്മിംസ്തസ്മിൻഗ്രാമഗൃഹേ തഥാ .
സ്ഥിതാവാവാം സ്ഥിരമതീ കൃതഭാവൗ പരസ്പരമ് .. 9
തതോ വഹതി കാലോഽയമൃതുസംവത്സരാത്മകഃ .
സ്ഥിതോഽഹമാഗതാൻഭാവാംസ്ത്യജൻഗൃഹ്ണൻഗിരിര്യഥാ .. 10
നാഭിവാഞ്ഛാമി മരണം നാഭിവാഞ്ഛാമി ജീവിതമ് .
യഥാ സ്ഥിതോഽസ്മി തിഷ്ഠാമി തഥൈവ വിഗതജ്വരമ് .. 11
തതോ വിചാരിതം തത്ര തന്മയാ ദൃശ്യമണ്ഡലമ് .
കിം കാരണമിദം തു സ്യാത്കിമയം വേത്തി ചേതസാ .. 12
കോഽയം പദാർഥസംഘാതഃ കിം നാമൈതസ്യ കാരണമ് .
അസ്ത്യസ്മിൻസ്വപ്നസംദർശേ ചിദ്ദ്വ്യാമൈകസ്വരൂപിണി .. 13
ദ്യൗഃ ക്ഷമാ വായുരാകാശം പർവതാഃ സരിതോ ദിശഃ .
ചിന്മാത്രനഭ ഏവൈതേ കചന്ത്യാത്മന്യവസ്ഥിതമ് .. 14
ചിച്ചന്ദ്രികാചതുർദിക്കമവഭാസം തനോതി യത് .
തദിദം ജഗദാഭാതി ചിത്രമപ്രതിഘാത്മ ഖേ .. 15
നേമ്യേന്ദ്രയോ ന ചേയം ഭൂർനേദം ഖം നായമപ്യഹമ് .
ചിന്മാത്രവ്യോമകചനമിദമാഭാതി കേവലമ് .. 16
പദാർഥജാതസ്യാസ്യ സ്യാത്കിം നാമ ബത കാരണമ് .
പിണ്ഡഗ്രഹേ ഹേതുനാ തു വിനാ കോഽപ്യർഥസംഭവഃ .. 17
ഭ്രാന്തിമാത്രമിദം ചേത്സ്യാദ്ഭ്രാന്തേഃ കിം നാമ കാരണമ് .

ദ്രഷ്ടാ മന്താ ച കോ ഭ്രാന്തേഃ കാരണം വാ ക്വ കീദൃശമ് .. 18
യസ്യാഹമവസം സംവിന്മാത്രകം ഹൃദയൗജസി .
അസൗ മയാ സഹ ഗതഃ കിലാശേഷേണ ഭസ്മസാത് .. 19
തസ്മാദിദമനാദ്യന്തം ചിദാഭാമാത്രമമ്ബരമ് .
അകർതൃകർമകരണം രൂപം ചിദ്ഘനമക്രമമ് .. 20
ഇദം ചിദ്വ്യോമകചനം ഘടാവടപടാദികമ് .
സ്ഫുടം കുത ഇവാകാരി ഘടാവടപടാദ്യതഃ .. 21
നാപി ചിന്മാത്രകചനം ചിന്മാത്രം വ്യോമ കേവലമ് .
തസ്യ കിം കചനം കീദൃക് കഥം കചതി കിം നഭഃ .. 22
അയം ഫേനശ്ചിദമ്ഭോധേഃ കിമസ്യ കചനം നവമ് .
കചത്സ്വഭാവ ഏവായമനന്തശ്ചിദ്ഘനഃ സ്ഥിതഃ .. 23
ചിന്മാത്രകചനം ശുദ്ധം ബ്രഹ്മ ബൃംഹിതചിദ്ഘനമ് .
ഇദം ജഗദിവാഭാതി ക്വ ദൃശ്യം ദ്രഷ്ടൃതാ കുതഃ .. 24

ആദ്യന്തവർജിത-മമേയ-മനാദി-മധ്യ-
മേകം വിഭും വിഗതകാരണകാര്യസത്ത്വമ് .
സത്താമയം ഭുവനശൈലദിഗന്തനാനാ-
ഽനാനാത്മകം കിമപി ചേതനമേവ സർവമ് .. 25

ഇത്യാർഷേ ശ്രീവാസിഷ്ഠ-മഹാരാമായണേ വാത്മീകീയേ മോക്ഷോ-പായേഷു
നിർവാണപ്രകരണേ ഉത്തരാർധേ സർവൈ-കാ+ത്മ്യ+പ്രതിപാദനം നാമ
ത്രിപഞ്ചാശ-ദധിക
ശതതമഃ സർഗഃ .. 153 ..
ഓം
CHECKED BY GURU P.R.IYER
5.1.2023